

4 oktober 2020 – Na afloop sprak voorzitter Charles Michel de wens uit dat de Europese Unie “een sterkere stem op het internationale toneel” zou hebben. De Europese Raad van afgelopen week was dan ook vooral gewijd aan internationale politiek.

Door een bizarre diplomatieke kronkel waren de relaties met de Russische president Vladimir Poetin en de Turkse president Recep Tayyip Erdogan gekoppeld: Cyprus weigerde sancties tegen het regime van de Wit-Russische president Loekasjenko, gesteund door Poetin, goed te keuren, als niet ook Erdogan werd aangepakt. Dat zorgde in Brussel voor behoorlijk wat irritatie: waar sta je als internationale grootmacht als twee maanden na de verkiezingen in Wit-Rusland het niet lukt wat makke sancties te nemen tegen dat regime?

Poetin en Erdogan dus. Beide regimes delen oude historische wortels. In de vroege middeleeuwen was het eerste Russische rijk van Kiev via de rivier de Dnjepr sterk gericht op toenmalig Constantinopel. De patriarch van de Russisch-Orthodoxe kerk ziet zichzelf nog steeds zo een beetje als de opvolger van de Byzantijnse patriarchen, ooit het wereldcentrum van het christendom. Patriarch Kirill II Moskovski i Vseja Roesi zal het dus niet fijn gevonden hebben toen Erdogan van de Aya Sophia weer een moskee maakte. ‘Oude koeien’ zal je denken, maar in een tijd waarin ook bij ons teruggrepen wordt naar Michiel de Ruyter of de Guldensporenslag niet zonder belang.

Hoe dan ook zijn Rusland en Turkije de twee kleinere grote mogendheden die in de onmiddellijke omgeving van de Europese Unie actief zijn, en daarbij soms elkaars bondgenoot zijn en dan weer rivalen. De ‘strategische autonomie’ van de EU is daar niet van gediend. Daar moeten ze dus iets mee. De EU kan geen wereldrol spelen als het in haar eigen achtertuin de regie niet kan houden.

Op de Europese Raad kwam mooi tot uiting hoe de Europese Frans-Duitse motor hierin speelt. Aan de ene kant heb je de Franse president Emmanuel Macron. Frankrijk is een kernmacht, lid van de Veiligheidsraad, en behoort tot de winnaars van de Tweede Wereldoorlog, wat betekent dat je nog steeds iets meer mag. Macron probeert dus een diplomatieke brug te bouwen naar Poetin, en treedt in de Europese achtertuin op met veel eigendunk en bravoure. Hierbij gaat hij regelmatig op zijn bek. Maar zo blijft hij wel in beeld.

De Duitse bondskanselier Angela Merkel pakt het anders aan, met meer oog voor de lange termijn: via stevige handelsrelaties komen tot een gemeenschap van belangen.

Het was de Duitse aanpak die op de Europese Raad de bovenhand haalde. De sancties tegen Wit-Rusland bleven beperkt. Loekasjenko zelf werd niet aangepakt, want chaos willen we niet, en zo blijven we in gesprek met Poetin. Via Nord Stream worden Rusland en West-Europa verder economisch gekoppeld, en wie daartussen ligt moet niet zeuren. Idem dito wat Turkije betreft. De EU steunt weliswaar de gasaanspraken van Griekenland en Cyprus in het oostelijk Middellandse-Zeebekken, maar Turkije werd een royale douane-unie in het vooruitzicht gesteld, en een ruimer visabeleid. Zo kunnen zowel goederen als mensen vlotter heen en weer (de vluchtelingen even niet). De rest volgt dan wel. (fs)

Hits: 143

Dit delen:

[Facebook](#)

[Twitter](#)